

Maailman terveysjärjestö WHO 75 vuotta

Teksti: Saara Ketola

ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri, tekonivelkirurgian asiantuntijalääkäri,
apulaisylilääkäri, potilasturvallisuusjohtaja, Tekonivelsairaala Coxa

Maailman terveyspäivänä 7.4.2023 oli Maailman terveysjärjestön WHO:n syntymäpäivä. Järjestö on tehnyt työtään terveyden edistämiseksi jo 75 vuoden ajan. WHO on aina halunnut palvella erityisesti haavoittuvia ryhmiä, jotta jokaisella maailmassa olisi turvallisesti mahdollisuus saada terveyttä ja hyvinvointia.

30

WHO taistelee edelleen infektioitauteja, aliravitsemusta, hukkumiskuolemia, lääkevirheitä ja hoidon saatavuuden epätasa-arvoa vastaan. Lisäksi mukana ovat sotien ja luonnonkatastrofien terveystuhot. WHO kantaa huolta myös ihmisistä, jotka kuolevat ennenaikaisesti sydän- ja verisuonitauteihin, syöpään, diabetekseen, keuhkosairauksiin tai mielenterveysongelmiin, koska eivät ole saaneet sairautensa asianmukaista hoitoa tai ennaltaehkäisyä.

Maailmanlaajuisen 2021-2030 potilasturvallisuusstrategian implementaatio on meneillään

Toteutus kulkee pienestä laajaan: potilaista ja perheistä kansainvälisiin sidosryhmiin sekä teknisestä ohjauksesta akateemisiin tavoitteisiin.

Terveydenhuollon johtajilla ja lainsäätäjillä on potilasturvallisuusstrategian täytäntöönpanossa ja vision siirtämisessä henkilöstön kautta potilaisiin erittäin tärkeä rooli.

WHO korostaa:

- Aktiivista johtajuutta sosiaali- ja terveydenhuollon kaikilla tasoilla ja kaikissa toimipisteissä
- tarvitaan työkaluja, talouden ja vaikuttavuuden dataa sekä toimivia potilasturvallisuuden mittareita
- Potilasturvallisuuskulttuuria ja ajattelutapaa, jossa vältettävissä oleva riski tunnustetaan, ennakoidaan ja sen vaikutuksia lievennetään
  - uuden teknologian hyödyt
- Potilasturvallisuuskoulutusta ja tutkimusta kaikilla sote-aloilla
- Oppia haittatapahtumista. Myös muilta ja muilta aloilta voi oppia.
  - mm. NHS-nettialustalla voi jakaa haittatapahtumia, joista muilla olisi opittavaa

Englannissa NHS (National Health Service) on valmisteluissaan jo varsin pitkällä. Siellä on päivitetty viitekehykset mm. vakavan haittatapahtuman käsittelystä, kulttuurista ja potilaan osallistamisesta.

NHS korostaa suullisen viestinnän tärkeyttä

Epäonnistuminen kirjallisessa tai suullisessa tiedonsiirrossa voi johtaa jopa vakavaan haittatapahtumaan. NHS on kiinnittänyt huomiota erityisesti suulliseen viestintään asiakas- ja potilaskontakteissa sekä ammattilaisten välisenä.

Puhuttu kommunikaatio ei ole pelkästään tiedonsiirtoa vaan se on tilanneriippuvainen ja dynaaminen sosiaalinen kontakti. Siihen kuuluu viestimisen lisäksi kuuntelu. Onnistuessaan informaatio välittyy selkeästi ja tarkasti.

Tärkeitä huomioitavia asioita:

- oikeiden asioiden korostaminen
- oikea-aikainen informaatio
- miellyttävä ympäristö, yksityisyys
- ajankäyttö, ei kiireen tunnetta
- ei häiriötekijöitä tai keskeytyksiä
- kunnioitus, luottamus, rehellisyys
- äänensävy ja kehonkieli, tunteet, asenne
- tilanteeseen sopiva esitystapa
  - kuulija saattaa tulkita sanat, slangin tai lyhenteet toisin kuin puhuja
- erityisryhmät
  - lapset, huono kielitaito, huono kuulo, keskittymisvaikeudet tai kognitiiviset ongelmat.

Monimuotoisuus

75-vuotias WHO korostaa keskinäistä kunnioitusta ja monimuotoisuutta. Se noudattaa tätä periaatetta vahvasti omissa nimityksissään ja henkilökunnassa. Sukupuoli-identiteetti, seksuaalinen suuntautuminen, kieli, etninen tausta, siviilisäätö tai uskonto eivät saa olla vaikuttamassa valintoihin. ○

Lisälukemista:

[On the road to 2025 \(who.int\)](https://www.who.int/news-room/events/detail/2022/02/23/default-calendar/policy-makers--forum--patient-safety-implementation)

[Global Patient Safety Action Plan 2021–2030](https://www.who.int/news-room/events/detail/2022/02/23/default-calendar/policy-makers--forum--patient-safety-implementation)

<https://www.who.int/news-room/events/detail/2022/02/23/default-calendar/policy-makers--forum--patient-safety-implementation>

[NHS England » Patient safety](https://www.nhs.uk/news/2022/02/23/patient-safety-implementation)

[Learn from patient safety events \(learn-from-patient-safety-events.nhs.uk\)](https://www.nhs.uk/news/2022/02/23/patient-safety-implementation)

[Consensus statement: Role of policy-makers and health care leaders in implementation of the Global Patient Safety Action Plan 2021–2030.](https://www.who.int/initiatives/global-patient-safety-collaborative)

<https://www.who.int/initiatives/global-patient-safety-collaborative>

#HealthForAll #WHO75

A close-up photograph of two people's hands clasped together. The person on the left is wearing light blue denim jeans, and the person on the right is wearing dark blue denim jeans. On the back of the left hand, there is a vertical rainbow tattoo. The background is a plain, light-colored wall.

”Terveysthuollon johtajilla ja lainsäätäjillä on potilasturvallisuusstrategian täytäntöönpanossa ja vision siirtämisessä henkilöstön kautta potilaisiin erittäin tärkeä rooli.”